СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIX. Ч. 162. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 15. липня 1931. VOL. XXXIX. No. 162. Jersey City, N. J., Wednesday, July 15, 1931. THREE CENTS.

КОНФЕРЕНЦІЯ УРЯДУ З МАЙНЕРСЬКОЮ ЮНІЄЮ

СЕКРЕТАР (МІНІСТЕР) ПРАЦІ КОНФЕРУЄ З ЛУИСОМ І ТОВ.

ВАШИНГТОН. — У канцелярії секретаря (міністра) праці Дока відбулася конференція представників федерального уряду з представниками майнерської юнії „Юнайтед Майн Воркерс оф Америка" в справі страйків у промислі мягкого вугля.

Конференція відбулася за почином департаменту праці, до якого майнерська юнія відносилася свого часу з домаганням скликання конференцій з представниками власників копалень та представників углевих робітників. Конференція уряду з представників власників копалень відбулася минулого четверга, а на понеділок запрошено представників майнерської юнії.

На конференцію зявився Джан Луис, голова майнерської юнії „Юнайтед Майн Воркерс оф Америка", та багато інших юнійних урядників, між котрими були спеціяльно представники округів, обнятих страйком.

Конференція відбулася при закритих дверях. А по її скінченню Луис говорив, що раджено над скликанням конференції власників та страйкарів. Луис заявив, що домагатися цеї конференції штовхнуло його страшне положення майнерських родин в округах мягкого вугля.

Представники уряду говорили, що така конференція буде скликана, хоч на конференцію з урядом минулого четверга прийшло не багато власників копалень. На конференцію з урядом не прийшли теper представники „краєвої майнерської юнії", котрої представники заявили урядови ще минулого тижня, що вони противляться загальній конференції.

ПОЛІЦІЯ ДІСТАЛА ПРИКАЗ СТРІЛЯТИ ДО СТРАЙКАРІВ.

ПРОВІДЕНС (Род Айленд). — Начальник поліції Гил приказав поліціянтам стріляти до страйкарів, якщо лише товпа покаже прояви заворушення.

Гил говорив: „Коли видасьте приказ розходитися, а вони не схочуть, уживайте палок. Як вони не схочуть розходитися та почнуть заворушення, стріляйте!"

Цілий день поліція пробувала розганяти робітників, що збирались під фабриками.

Страйковий комітет на своїм зібранню постановив не годитися на посередництво, яке запропонував йому місцеви польський горожанський клюб.

ЗНОВА БРУТАЛЬНІСТЬ ПОЛІЦІЇ ПРОТИ СТРАЙКАРІВ.

ГВАЙТ ПЛЕЙНЗ (Ню Йорк). — Тут прийшло в понеділок у кількох місцях до бійки між поліцією та страйкуючими робітниками при будові доріг.

Страйк робітників почався з цього, що будівельні контрактори обнижили заплату робітників до 3 долярів 20 центів. Робітники покинули роботу, зажадавши 5 долярів за 8-годинний день праці. Один контрактор почав платити по 50 центів на годину та обіцяв намовляти інших до такої заплати, але робітники відкинули його посередництво, домагаючи встановленої ними ціни. Число страйкарів росло й поліція стала розганяти їх збори та пікети. Коли страйкарі не розходилися, поліція вживала палок, слізних ґазів та револьверів. Арештовано кількох робітників за спротив поліції.

СЛІДСТВО В СПРАВІ ВІДПРАВИ ГОЛА.

ВАШИНГТОН. — Секретар торговлі зарядив докладне слідство над причинами відправлення з урядової служби д-ра Рея Гола, рахункового знавця, котрий тепер каже, що його відправлено за те, що він не хотів слухати своїх начальників, як вони йому казали шахрувати цифрові зіставлення з урядових обрахунків тарифи й безробіття.

ДОКАЗАВ СВОЮ ВЛАСНІСТЬ.

НЕПТЮН (Ню Джерзі). — Різ Дюпре, Мурин, концертовий співак, обжалував місцевого мінйяла, Пітера Дода, за крадіж його курей. Полісмен на приказ судді забрав від Дода пізнані кури та доставив їх до суду на розправу. Пізнаний перечив, що кури крадені; мовляв, це його кури.

Щоби доказати, що кури його, позовник взяв одного когута на коліна та став співати пісню „Олд Блек Джов". На здивування суду когут незадовго став вторувати співакови. Тоді суддя каже: „Коли когут співає за чоловіком, то суд уже мусить признати того чоловіка власником когута."

„А, що з курками?" — запитав адвокат пізваного.

„Очевидно, за когутом кури" — відповів суддя.

ЛИТВА ПРИСЛУХУЄТЬСЯ УКРАЇНСЬКОМУ БОЄВОМУ ЗАКЛИКОВИ.

Дня 21 червня ціла Литва прислухувалася дружньому привітови й боєвому закликови від Українців. Того дня радіо-станція в Ковні, теперішній столиці Литви, виголосила в українськім тексті й литовськім перекладі вірш п. з. „Вставай, Литво, вставай". Вже передтим цей вірш був поміщений в литовськім журналі "Мюсу Вільнюс". Написав його минулої осени українсько-канадійський поет О. Івах.

МАНДРІВНИЙ ГРІМ.

Підчас бурі в, Печеніжині грім влетів крізь отворене вікно до хати й убив 30-літню Олену Соколишин. В цій самій кімнаті знаходилася 7-літня дитина, яку грім легко попарив і, не запаливши хати, вилетів знову вікном.

СІВ ЇСТИ МІЖ ВАГОНАМИ.

Навіть холод від вагона є добрий в нинішню пору, але все таки треба вважати, де під вагоном сідати. Василь Слобода з Флендерс, Онт., прийшовши за роботою до Форт Френсес, Онт., не звертав на те уваги, де може бути безпечно під вагоном, і сів собі їсти між двома стоячими вагонами. Льокомотива, що порядкувала вагони, потрутила вагони здалека, а потручений вагон потрутив занятого їдженням Слободу. Він впав частинно на шину і колеса відтяли йому руку та потовкли голову так, що коли забрано його до шпиталю, він у нім до двох годин умер. Слобода лишив жінку і пятеро дітей.

ДІСТАВ 6 МІСЯЦІВ ТЯЖКИХ РОБІТ.

В. Н. Шандро, бувший збіжевий агент у Вилінгдон, Алта., дістав шість місяців тяжких робіт у форт Саскачеван, коли суддя Айвс в Едмонтоні признав його винним сфальшування підпису. Свідки доказали, що Шандро поклав знак неписьменного фармера Костя Колодія на поквітованню на 100 долярів.

ЩО МОЖЕ ЗРОБИТИ КРИТИК.

Відомо, що коли злобний критик хоче знищити немилого йому письменника, то найлекший спосіб на те — закинути письменникові плягіят. А тому, що творів написано аж надто богато і нічого справді нового написати вже майже не можна, то доказати комусь плягіят — річ дуже легка. Вистарчить найти сюжет, чи кілька речень подібних у двох творах. Наші „злобні критики" практикують цю методу досить часто. Але ось на днях жертвою такої критики впав молодий російський письменник Богушевський. Журналіст Нехтунов хотів дошкулити Богушевському і помістив у часописі статтю, в якій доказував, що його поема краденa почасти в іншого поета. Богушевський просив літературне товариство ухвалити літературний суд. Суд визнав, що плягіяту не було, тільки випадкова подібність, та критик Нехтунов далі твердив, що це плягіят. Молодий, вражливий поет Богушевський так взяв собі це до серця і почував себе так скомпромітованим, що застрілився.

УКРАЇНЕЦЬ ДОБУВ ВАЖНУ МУЗИЧНУ СТИПЕНДІЮ.

П. Михайло Герман, відомий в неодній українській кольонії в Америці як один з інструкторів школи танків Авраменка та музик цеї школи, у минулу пятницю виступав на „одишен", яке уряджувала Музична Школа Джулярда (Juillard School of Music) в Ню Йорку, щоби найти талановитих степендистів для цеї школи. Герман добув собі стипендію на студії в цій школі. Стипендія важна на рік та дає йому право вчитися цілий рік у найліпших скрипаків цеї школи, й як кажуть, у цілій Америці, платячи тільки номінальну заплату. Всі інші предмети, яких учить школа, Герман дістав даром.

По упливі року, коли професори признають пробний рік удачним, пан Герман дістане продовження стипендії на дальші три роки.

Музична Школа Джулярда вважається попри відому школу музики ім. Кертиса в Філадельфії найкращою музичною школою в Америці.

БІЙКА ДЕМОНСТРАНТІВ З ПОЛІЦІЄЮ У ВІННІПЕҐУ І ВІНДЗОРІ.

В пятницю, 26. червня, прийшло до заворушення і бійки між безробітними демонстрантами і поліцією у Вінніпеґу й у Віндзорі, в Онтеріо. В обох випадках на чолі демонстрантів стояли комуністичні агітатори.

У Вінніпеґу 1000-на товпа безробітних зібралася перед готелем, де замешкав домініяльний міністер праці Робертсон. Там прийшло до непорозумінь з поліцією, після чого з товпи побилися в сторону поліції каміння і патики, а поліція вжила тоді палок. Бійка тревала десять минут і в ній було 14 полісменів ранених, чотирох небезпечно. З демонстрантів двох забрано до шпиталю. Арештовано сім осіб. Доносять, що бійку започаткувала большевицька бойвка.

У Віндзорі прийшло до непорядків на мітінгу Ремісничо-Робітничої Ради підчас промови робітничого посла до парляменту, Гіпса. На мітінг напали комуністи з 700-ною товпою демонстрантів, щоби його розбити. Візвано поліцію та військо і вони зробили порядок. Побито одного полісмена; трох демонстрантів арештовано.

ДІВЧИНА РАТУВАЛА САМОВБИЙНИКА.

У Вінніпеґу дівчина Лавра Ґодфрей переходила берегом ріки і завважала, як якийсь мущина кинувся у воду з самовбивчим наміром. Без надуми дівчина скочила в ріку, щоб його ратувати. Але самовбийник не давався, звів з нею боротьбу і ще хотів її задушити. З трудом вдалося дівчині вирватися з його рук, а надпливша лодка виратувала її напів непритомну і підвезла на беріг, звідки її забрано до шпиталю.

ХЛОПЧИНА РАТУВАВ СЕСТРУ І САМ ВТОПИВСЯ.

В ріку Едмонтон (Канада) впала шістьлітня Ізабеля Донбар. Її девятьлітній брат кинувся ратувати сестру і сам утонув. Тіла обох дітей спочили в одній спільній домовині.

ФАРМЕРІ ПЕРЕСЕЛЮЮТЬСЯ З СУХИХ ОКОЛИЦЬ НА ПІС РИВЕР.

Вперта і руйнуюча посуха в полудневій части Алберти знеохотила многих фармерів шукати кращих земель. Вже започаткувалася така мандрівка на Піс Ривер, а в липні вона розвинеться мабуть на добре. Уряд провіряє, чи петенти справді потерпіли від посухи, і пошкодованим дають вільний перевіз залізницями їх родин і майна.

СИЦИЛІЙСЬКА МАФІЯ.

На італійськім острові Сицилії заховалися решітки Мафії, так званої великої терористичної організації з віковою історією. Члени Мафії за доброю заплатою спрятали тисячі осіб в Італії і поза Італією. Частина тої організації є в Злучених Державах і виступується всілякого роду ґенґстерам, яким доставляє наємних убийників.

Італійські уряди цю розбишацьку організацію виницювали віддавна, але кінця доїхав їй аж Мусоліні.

На днях у сицилійськім місті Палермо відбулася судова розправа проти решти членів Мафії і засуджено 114 бандитів. Всіх разом засуджено на 1,500 літ вязниці. Акт обвинувачення доказав їм 43 морди і 26 намірених убивств.

НІХТО НЕ МАЄ ВМЕРТИ З ГОЛОДУ.

Так сказав домініяльний міністер праці Робертсон, у Вінніпеґу на конференції в справі безробіття.

Західні провінції Канади, де безробіття найбільше, мають перші дістати допомогу. Допера на другім пляні стоїть схід, де положення не таке грізне. Уряд прийде з більшою допомогою ніж минулого року.

Зосібна міністер Робертсон підніс прямо катастрофальний стан засівів у Саскачевані. Маючи трицять літ досвіду, він ніколи не припускав, що там таке положення, яке він бачив власними очима.

ПОТОНУЛО 580 ОСІБ.

Магістрат в Нант (Франція) оголосив офіціяльно число жертв катастрофи корабля „Ст. Фільберт". Потонуло 400 осіб, а до цього числа треба додати ще 180 дітей і немовлят, так, що загальне число жертв є 580 осіб.

ЗГОРІЛО 27 ГОСПОДАРСТВ.

В громаді Крушельниця, повіт Сколе згоріло цілковито 27 господарств. Всі будинки були криті соломою. Шкода обезпечена, але причина пожежі невідома.

СМЕРТЬ ВІД ГРОМУ.

Під Полоцком підчас вправ жовнірів грім вдарив у відділ, забиваючи пять осіб, а поранив важко 24 особи.

ВИБУХ ҐРАНАТИ НА ЛЬВІВСЬКІМ ДВІРЦІ.

Дня 28-го червня вибухла біля черновецького залізничого двірця у Львові ґраната. Робітник А. Баша натрапив при копанню на ґранату, яку хотів видобути з землі. Ґраната вибухла й жертвою її вибуху впав згаданий робітник, якого ґраната розшарпала на куснi.

РОБЛЯТЬСЯ ЗАХОДИ ДО ВРАТУВАННЯ НІМЕЧЧИНИ

ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК ДАЄ ПОЗИЧКУ И СТАРАЄТЬСЯ ДІСТАТИ ПОЗИЧКУ ДЛЯ НІМЕЧЧИНИ ВІД РІЖНИХ ДЕРЖАВ.

БАЗЕЛЬ (Швайцарія). — Після дванадцять-годинного обговорення звіту президента німецького державного банку, Лютера, про фінансове становище Німеччини й прохання його помочі Німеччині, уряд міжнародного банку постановив продовжити Німеччині кредит на 100 міліонів долярів. Крім того в імени банку уряд звернувся до ріжних правительств з порадою допомогти Німеччині позичкою, щоб вратувати її від катастрофи.

Тепер треба сподіватися відповідних кроків зі сторони ріжних урядів, які можуть дати Німеччині потрібну позичку. Лютер був задоволений таким рішенням управи міжнародного банку.

ЗАМКНЕННЯ НІМЕЦЬКИХ БАНКІВ НА ДВА ДНІ.

БЕРЛІН (Німеччина). — З огляду на те, що почалося поспішне забирання депозитів з ріжних банків, президент республики Гінденбурґ своїм декретом наказав замкнути всі банки на два дні: вівторок і середу. Цим сподіваються спинити паніку й „набіг" на банки поденервованих депозиторів.

Кажуть, що канцлер Брінінґ в ночі мав телефонічні розмови з премієром Франції, Лявалем. Після довших розмов премієр Ляваль ніби запросив Брінінґа й міністра Курціюса прилетіти літаком до Парижа для дальших розмов у справі порятунку Німеччини. Сподіваються, що розмови німецьких міністрів у Парижі дадуть позитивні наслідки.

ФРАНЦІЯ СТОЇТЬ НА СВОЇМ.

ПАРИЖ (Франція). — Французька преса стоїть на тім, що без політичних уступок та ґарантій зі сторони Німеччини не можна їй давати кредитів. Таксамо й уряд не виявляє ніякого наміру відступитися від тих політичних вимог, які він поставив у розмовах з послом Німеччини Гешем та президентом банку Лютером.

Англійський міністер справ закордонних, Гендерсон, має приїхати поспішно до Парижа для нарад у справі німецької фінансово-економічної кризи. На час його приїзду сподіваються, що до Парижа приїде також американський секретар стейту, Стимсон. Отже можливо, що нарада відбудеться між представниками Америки, Англії та Франції.

Німецький посол Геш заявив, що канцлер Брінінґ і міністер Курціюс не можуть приїхати до Парижа, бо не мають можливости покинути Берлін у часі гострої кризи.

АВСТРІЯ ТАКОЖ ПЕРЕЖИВАЄ КРИЗУ.

ВІДЕНЬ (Австрія). — Замкнення дармштадського банку в Німеччині викликало велику сензацію на віденській біржі. Біржа тепер значно спинила свою діяльність і знаходиться у вичікуючому стані.

Серед депозиторів банків також помічається певна нервовість і починається збільшення забирання ними своїх депозитів з банків.

БОЛЬШЕВИКАМ ПРИВИДЖУЄТЬСЯ НАПАД НА НИХ.

МОСКВА (СССР). — Цікаво, що большевицька преса нічого не подає про відгуки заграничної преси на останнє розпорядження Сталіна, яке називають „Новим Непом". Звичайно, коли капіталістична преса нападає на большевиків, вони роблять певні виписки з неї, щоб показати своїм читачам, як капіталізм ворожо ставиться до большевиків. Тепер вони подали лише виписки з заграничної комуністичної преси.

Разом з тим большевицька преса різко критикує останній виступ президента Гувера в справі мораторії. Радянські газети говорять, що тепер Америка почала організувати Европу проти радянського союзу. Коли Америці пощастить усунути міждержавні тертя та боротьбу в Европі, тоді вона стане на чолі капіталістичних держав для боротьби з радянщиною. Для цього в Европі перебувають секретарі Мелон та Стимсон.

НЕ ДОЛЕТІЛИ ДО ТОКІО.

ШАНҐАЙ (Китай). — Тут одержали відомости, що французькі летуни Лебро й Доре, котрі вибралися з Парижа навколо світа, не долетіли до Токіо без зупинки, як вони думали. Якісь причини змусили їх осісти на землю в Нижнім Удинську в Сибірі.

Є відомости, що їх літак ушкоджений, а в одного летуна поранене коліно. Докладніших відомостей покищо нема.

ЗАГИНУЛО 8 ЛЕТУНІВ.

МОСКВА (СССР). — При катастрофі з військовим літаком загинуло 8 радянських летунів. Серед загинулих знаходяться визначні летуни й організатори летництва.

Радянські газети пишуть, що російські летуни мусять побити рекорд, установлений Геті й Постом, бо, мовляв, нема такого форту, якого не штурмували би большевики.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
A Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30. 1911. under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодинокe число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи", Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НОВА УКРАЇНСЬКА ІНТЕРПЕЛЯЦІЯ В АНГЛІЙСЬКІМ ПАРЛЯМЕНТІ

В англійськім парляменті вже кілька разів займались українською справою. Щойно недавно говорилося про переговори між Українцями й Поляками, при якій то нагоді міністер заграничних справ, Гендерсон, подав до відома тепер уже розкриту брехню польського уряду, що, мовляв, Польща не ставила Українцям домагання відкликати всі жалоби перед Лігою Націй. Тепер справу порушив посол Мендер, питаючи міністра заграничних справ, чи не пора вже, щоби Ліга Націй віддала до розгляненення міжнародньому трибуналови питання, чи польські права на українські території, які вона дістала на основі рішення ради амбасадорів, не пропали через те, що Польща не виконує цих умов, під якими край дістала.

Представник міністерства заграничних справ відповів, що він не вважає цеї хвилі ще відповідною на такий процес.

Далі посол питав, чи почалися вже польсько-українські переговори. На це представник міністерства відповів, що урядови Англії про почаття таких переговорів не відомо.

Ці запити посла й відповіди представника міністра очеркують становище англійського уряду та урядової партії Англії. З них видно, що Англія жде від Польщі виконання зобовязань, які на себе Польща перебрала, коли алїянти віддавали їй право на окупацію Галичини. Між тими зобовязаннями є зобовязання релігійної, національної й горожанської рівноправности для Українців. Це зобовязання Польща досі правильно ламала. Найстрашнішим поломанням була так звана „пацифікація" з минулого року, з приводу котрої Українці віднеслися з жалобами до Ліги Націй. Ліга Націй відкладала справу так довго, що богато Українців прийшло до переконання, що це міжнароднє тіло з організації, призначеної для оборони покривджених меншин, перетворилося на організацію для закривання всяких зловжитків проти меншин. Це переконання деяких Українців було підтверджене, коли Ліга Націй на травневім засіданню знову відложила справу, покликуючися на чутки про українсько-польські угодові переговори.

Тепер англійський уряд підчеркує, що він не вважає травневого рішення погребанням справи, як цього сподівається Польща, але початком до послідовного обговорення української справи.

Та відомо, це становище одного уряду. Інші уряди теж заважать. І акція Українців теж буде мати свою вагу й значіння.

ПРОБЛИСКИ Й ТІНИ.

Від часу, відколи стало відомим, що Українці з рідної землі і з чужини внесли жалобу до Ліги Націй, від тої пори довгими тижнями спливали потоки друкарської мазюки на те, щоби тут у краю викликати морально-духову демобілізацію, а з другого боку представити поза границями Польщі, що тут уже гаразд, а колиб щось і було, то так, як у подружі: перекинуться дещо відмінними словами, чи тоном, як звичайно і... все добре. Всім чужим до того зась! Але на всякий випадок не забули поділити ролі. Одні накликали своє суспільство, що преціньтреба щось зробити з тими ненависними **співгосподарями** краю, а другі кричали, що ніяких співгосподарів, нема, є тільки хіба гр. кат. Поляки, що ніяких уступок нікому не треба й не можна робити без зради державних і національних інтересів. На ділі не сталося нічого, показувало би бодай на волосочок зміну відношення Поляків до Українців. Не полекшало ні в шкільництві, ні в кооперації, ні в освітно-культурній роботі, ні в організації молоді, а вже пресова ценаура для друкованого слова, то прямо шаліє. Хоче скувати „живу душу", креслить на право й ліво все, що тільки має більш виразне обличчя, а в останньому часі то й за тюрму береться. Дня 15. червня ц. р. навіть присудили у Львові **рік вязниці** і заплату 40 зол. коштів Юліянові Бачинському, тому, що то був в Америці й написав у 1914 р. книжку про Америку. А засудили його за те, що видав у Берліні книжку „Большевицька революція", яка нібито має бути звернена проти Польщі. Бачинський живе ввесь час у Берліні; щойно в половині березня ц. р. він приїхав до Львова відвідати старенького батька та тут його й „цупнули".

За друк книжок бувають вправді рідкі випадки кари на автора. А вже майже безцереривно відбуваються в нас політичні процеси не тільки у Львові, але й по всіх більших містах, де є окружні суди. Всіх судять за злочин державної зради — все одно, чи підсудний виконав який каригідний вчинок, чи лише мав гадку, або може й зовсім її не мав. Судять за минулорічні пожежі всіх, кого тільки поліція обжалувала. Деякі „свідки" вже мають „патент" на свідка. Вони знають у всяких процесах те, чого й „злочинець" не знав. Одного такого, учня VIII. кл. ґімн., Евгена Бережницького, сина емер. урядника з Підкаменя, застрілив 16. червня п. р. рано в 8. годині, в білий день, на очах дуже численного народу в львівському ринкку сьогорічний матурант, Іван Мицик зі Синевідська. Поліція твердить, що вбитий мав на другий день свідчити в процесі проти Врецьони, Саляка й товаришів, який саме ведеться тепер у Львові.

А чи то зрештою тяжко попасти в тюрму? Священик Степан Вонс з Ігровиці коло Тернополя бажав зібрати в селі дещо грошей на лічницю ім. митр. Шептицького, де то лічилися побиті в осені Українці. Щоб не брати грошей зовсім задармо, роздавав селянам, які дарували 50 сот. до 1 зол., портрет митрополита іменика й патрона лічниці! За це староста в Тернополі засудив його на підставі патенту австрійського цісаря з 1857 р. на 5 днів арешту, або 50 зол. кари, бо треба було постарати... концесію на продажу портретів. На тому самому становищі станув і суд, який розбирав відклик у тій справі. Хіба що трошки пожалував некараного пароха й обнижив йому кару на 2 дні арешту, або 15 зол. грішми.

Спосіб і причини арештів пояснює собі нарід у нас зовсім просто. Дня 9. червня на розправі у Львові проти обжалуваних за підпали у Збаражчині зізнавав свідок Хоминець, який передше також сидів у тюрмі. Коли предсідник трибуналу спитав Хоминця на розправі, за що він сидів у тюрмі, Хоминець відповів: „За те, що я Українець".

Предсідник: Я питаю вас, за яку провину, за який злочин вас замкнули?

Хоминець: Таж кажу, що тільки за те, що я Українець.

Але в нас „бють і плакати не дають". Можуть тебе замикати за те, що ти Українець, але ти не потребуєш про це говорити навіть тоді, як тебе питають. А що Хоминець того не знав, то його суд з місця таки з судової салі замкнув на дві добі арешту за провину нарушення поваги польського суду. Тільки не можна знати, чи такий присуд переконав Хоминця, а може й ще кого, що в Польщі не замикають до арешту за те, що він Українець!

На тих численних розправах, що ведуться тепер проти Українців (не за те, що вони Українці; зрештою — гляди повищий випадок з Хоминцем!), часто відпекуються обжаловані своїх учинків, про які так багато набалакали в слідстві „до протоколу". Кажуть, що їх поліціянти били й вони бажали вже раз припинити побої. Суд каже, що то якісь інструкції саботажників навчили їх так зізнавати. Може бути. Але мусіло щось хіба й бути, коли недавно ми читали в польській газеті таку статтю підінспектора головної команди польської державної поліції:

„Коли поліціянт бе, то стає паршивою вівцею, яку треба зараз усунути для добра загалу, бо такий поліціянт стягає на супільність ганьбу, плямить честь однострою і не заслугує на жадні оправдання та мусить бути покараний, бо для нього нема місця в ґранатових рядах. Нераз такий осібняк скаржиться, що бив для добра служби, щоби приневолити арештованого признатися до вини, або що не міг себе опанувати, що биття було висловом обурення для злочину. Але на биття і знущань нема оправдання і тим способом не вільно вимушувати зізнань. Вже минули часи, коли проти злочинів боролися тортурами. Нині злочинцеві і злочинам поліція протиставить фахове знання, сучасні технічні засоби і силу інтелекту, які роблять середневічні засоби зайвими. На роздратованість і нерви у поліціянта нема місця".

І скажіть, що в такому випадку робити? Якби то руки довші... Тому йдуть невпинні заходи за те, щоби той сепаратизм уже раз на все знищити. З одного боку впевняється, що нема під сонцем прихильної людини для Українців, як маршал Пілсудський, який бажає щиро великої України за... Збручем, а з другого боку накладається конфіскату навіть на наш національний гимн „Ще не вмерла Україна", який перестояв навіть Австрію. Декуди поліція така запопадлива, що навіть робить донесення на **музику**, яка **грала** гимн, хоч мабуть мельодія не конфіскована. В нас зрештою кожному стрільцеві співають на гробі — „Вічную память" на нуту „Вернуться ще тії стрільці січовії..."

Ей, чи малож то журби всякої! Вправді розпаношилася господарська кріза по всяких краях та державах, але в Польщі чи не найгірше. Подекуди бодай державний скарб має гроші, а тут саме він не має! В цьому то й ціла ріжниця між Польщею і не-Польщею. Коли на весні ухвалювали державний буджет на 1931/32, то не слухав уряд ніякої опозиції. Вже не говоримо української, але навіть польської. Мовляв, буджет вже розглянув маршал Пілсудський. І ухвалили собі на 3 міліярди золотих. А тепер давай зменшувати буджет на сотки міліонів і то без ніякого там сойму. Найгірше виходять державні урядники. Їх уважає уряд уже за таку голоту, що може з нею робити, що захоче. Не досить, що обнизив їм (невисоку) плату, а тепер ще мають і масово відправити зі служби. До соток тисяч безробітного пролетаріяту приходить ще новий, т. зв. інтеліґентний. Ці хоробливі державні ощадности (не якраз на справи найкоштовніші й найменші сутєві) мстяться на цілій господарці Польщі. Покупна сила спала до нулі, купецтво стоїть у дверях і вижидає „гостя" (костумера), фабрики стають (тими днями стала найбільша фабрика в Лодзі), банки падуть, робітники страйкують, а ці десятки золотих, відібрані урядникам — не дають на ділі ніякої негайної полекші. Щойно за якийсь час можна буде говорити, що „ощадилося", але тепер грошей нема. Місяць травень 1931 закінчено недобором 12 міліонів золотих.

Ще якби хоч поза границями злобні сусіди чи приятелі не дзьобали. А то що шкодить такому Гендерсонови допитуватися про українську справу в Женеві. А союзниця-Франція, яка називає Польщу східною Францією, також чорта варта. Колисьтут їду в залізниці й чую, як собі два польські панки балакають: „До чорта з такою союзницею. Понабивала франками кожну панчоху, а нам не дасть нічого". „Е, — говорить другий — не то що не дасть, але ще чогось Брінінґа та Курціюса запрошує до себе, буде з ними панькатися і не виключене, що ще може й Німцям щось дасть, а бодай довг подарує".

Оба зітхнули: з досади й від трівожних дум!

X.

Львів, 29 червня 1931.

С. М.

ЛІТОМ.

Літонько Божеє!
Скільки згадок
Я переллю з тобою,
З твоєю пишною красою
Під звук твоїх пісеньок,
Як вийду на волю,
У чистеє поле,
В чужині один самотою...
Онде пшениченьки
Лан, мов Дунай:
Колос налитий гнеться,
Ладаном запах несеться
Попід густесенький гай;
А блават синенький,
Мов хлопець маленький,
До неба собі усміхнеться...
Онде знов житонько
Під серп вже жде, —
Мов золото блищиться,
Буде і хліб і паланиця;
А там худібонька йде,
За нею хлопчина,
Малий пастушина,
В сопілочку грає, чваниться...
Там знов в покосах вже
Сіно лежить:
Вяне, до сонця всихає,
Запахом всю грудь наповняє;
А там очерет шумить,
Вітрець повіває,
Ручай бистрий грає
І літа акорд доповняє.

Літонько Божеє!
Повне життя,
Чом я не з тобою,
З рідною пишною красою,
Там, де вкраїнська земля,
Щоб там працювати
І сили віддати
За нарід мій рідний, за во-[лю?!

Антін Чехов.

РАХУНКОВА ЗАДАЧА.

— Павле Василевичу! — будить Пелагія Іванівна чоловіка. — Та Павле Василевичу! Йди, поглянь но до Степенка, він сидить над книжкою тай плаче. Знову чогось не розуміє.

Павло Василевич піднімається, перехрещує позіхаючі уста та говорить лагідно:

— Зараз, серденько!

Кітка, що спала біля нього, піднімається також, витягає хребет, шурується боками, прижмурює очі. Тишина... чути як за тапетами шкрябо-тять миші. Павло Василевич надягнув черевики, наче не-свій і нахмарений наслідком пробудження, йде зі спальні в гостинну. Як він увійшов, друга кітка, що нюхала на вікні студжену рибу, зіскочила з вікна на долівку та втекла за шафу.

— Певно просили тебе сюди, щоби ти прийшла нюхати! — сердиться він і накриває рибу газетою. — Ти свиня, коли таке робиш, а не кітка...

З гостинної двері ведуть у діточу кімнату. Там за стогом, покритим плямами та порізаним, сидить Степанко, учень другої гімназійної кляси, безжурний з лиця та з заплаканими очима. Підніс коліна майже до підборідка та обняв їх руками, хитається наче китайський ббог і сердито глядить у задачу.

— Вчився? — питається Павло Василевич, сідаючи за [illegible] Находилися, передрімалися, наїлися пампушків, а завтра пущання, каяття та будь ласка до роботи. Кожна доба має свої межі. Чого в тебе заплакані очі? Це значить, що після пампушків прикро живитися наукою? Та воно, правду сказати, таки так.

— А що ти там насміхаєшся з дитини? — кричить з другої кімнати Пелагія Іванівна. — Замісць сміятися, краще покажи йому! Та завтра знову дістане двійку, бідна я!

— Чого не розумієш? — питається Павло Василевич Степанка.

— Та ось теє... ділення дробів — сердито відповідає син. — Ділення дробу дробом.

— Гм... чудасія! Та щож це таке? Тут і нема чого розуміти. Викуй правило тай кінець. Дріб ділимо дробом так, що чисельник першого дробу множимо знаменником другого, а те, що дістанемо — буде чисельник квота.

— Та я це й сам знаю! — перебиває батькови Степанко, швиркнувши зі стола горіхову лушпину. — Дайте мені доказ!

— Доказ Добре, дай олівець. Слухай. Скажімо, що маємо сім осьмих поділити через дві пяті. Так. Механіка, братіку, є в тому, що треба ті дроби поділити кожен на кожного члена... Чи самовар наставили?

— Не знаю.

— Вже пора пити чай... Восьма година. А тепер слухай. Так зробимо. Скажімо, що треба поділити сім осьмих не через дві пяті лише на два дільники, себто лише на чисельник. Ділимо. Що дістаємо?

— Сім шіснацятих.

— Так. Ти раз хлопець! Ціла штука, братіку, є в цьому, що ми... що, буває, колиб ми ділили через два, то тоді... Чекай, тепер і я сам помилився. Пригадую собі, в нас у гімназії вчитель аритметики був Жигмонт Урбанич, відкілясь з Польщі. І він, бувало, що хвилини хвилюється. Стане доказувати правило, помилиться, почервоніє ввесь, ходить по клясі, наче хто на силу його штовхає в плечі, потім пять разів висікається та стане плакати. Одначе ми, знаєш, були великодушні, ми вдавали, ніби не бачимо. „Що з вами, — питаємося — Жигмонте Урбаничу? Може вас зуби болять?" А подумай собі, ціла кляса то були самі збиточники й вітрогони, одначе, розумієш, ми були великодушні! Таких пуцьвірків, як наприклад ти, за моїх часів не було, лише самі великани, один більший від другого. Наприклад у нас у третій клясі був Мамахин: Боже, що це був за велитень. Щоби ти бачив його: височезний, іде — земля під ним дрижить, а як ударить рукою по плечах — мало душі не віддаси! Та що ми — навіть учителі боялися його! Такий то був той Мамахин...

За дверми чути кроки Пелагії Івановни. Павло Василевич кидає зором на двері тай шепче:

— Мама йде. Вчися. Це так, братіку — говорить голосніще — цей дріб треба помножити тим. А тому треба множник першого дробу пом....

— Ходіть пити чай! — кличе Пелагія Іванівна. Павло Василевич і його син кидають аритметику й ідуть пити чай. А в гостинній вже сидить Пелагія Іванівна, з нею тітка, яка все мовчить, і друга тітка глухоніма, і бабуся Марківна — повитуха, вона була при народженні Степанка. Самовар шипить і викидає пару, від якої на стелі відбиваються великі тіни. Зі ждальні, вигнувши хребет, уходять кітки, заспані, мелянхолійні.

— Пий Марківна, з конфітурами, — каже Пелагія Іванівна повитусі — завтра великий піст, наїджся сьогодні!

Марківна бере повну ложку конфітур, несе до уст, поглядає зпід лоба на Павла Василевича та їсть. І в цюж мить на лиці в неї зявляється солодка усмішка така солодка, як ті конфітури.

— Дуже солодкі, — каже вона. — Ви, добродійко, самі смажили?

— Сама. Хтож би інший? Степанчику, чи не заблідий чай зробила я тобі? А ти вже випив! Дай, ангелику мій, я ще наллю тобі.

— І так той Мамахин, братіку, — оповідає далі Павло Василевич, звертаючися до Степанка — не терпів учителя французької мови. „Я більший двофянин і не допущу, щоби Француз був моїм начальником! Ми — кричить він — в 12-тому році побили Французів!" І того вчителя, далебі, молотили! А він як лише побачить, що його хочуть молотити, скочить на вікно та втече! Потім його по пять-шість днів нема в гімназії. Мати приходить до директора, благає Христа ради: „Пане директоре, будьте такі добрі, скартайте мого Михася, вибийте того драба!" А директор їй: „Бійтеся Бога, добродійко, у нас пятьох сторожів не можуть дати собі з ним ради!"

— Боженьку і такі родяться опришки! — шепче Пелагія Іванівна та з жахом глядить на чоловіка. — На горе нещасливій матері!

Настає мовчанка. Степанко дуже голосно позіхає та оглядає на чайнику Китайця, якого вже бачив тисячу разів. Обі тітки та Марківна обережно сербають із тарілочок (Москалі пють чай з тарілочок-підставок). У повітрю тишина та жар від печі... На лицях і в руках змучення, ситість, як коли жолудки аж занадто повні, а їсти всеодно треба. Забирають самовар, філіжанки і скатерть, а родина всеодно сидить при столі... Пелагія Іванівна нараз зірвалася та з жахом біжить у кухню, щоби поговорити там з кухаркою в справі вечері. Обі тітки сидять, як і передше, непоруш-но, руки зложили на грудях і дрімають, поглядаючи оловяними очима на лямпу. Марківна що хвилини щикає і питається:

— Від чого це я так щикаю? Я майже й не їла нічого такого... тай майже і не пила... Гик!

Павло Василевич і Степанко сидять один напроти одного, доторкаються головами, похилилися над столом і оглядають „Ниву" з 1878 року.

— „Памятник Леонарда да Вінчі перед ґалерією Віктора Емануїла в Міляні". Диви... наче які тріюмфальні ворота... Кавалір з дамою... А там у далечі маленькі люди...

— Оцей чоловік похожий на нашого ґімназиста Нискубина, — говорить Степанко.

— Перелистовуй далі.. „Ссавце звичайної мухи під мікроскопом". Оце, бачиш, ссавце! І це муха! А що, братіку, було би, колиб так на слона глянути під мікроскопом! Страшно й подумати!

Старий годинник у гостинній захрипло наче перестуджений, не бє, а попросту кашляє точно десяту годину. В гостинну входить кухарка Ганна та вклякає господареві перед ноги! — Простіть Христа ради, Павле Василевичу! — каже вона, встаючи вся червона.

— Прости й ти мені, Христа ради, — відповідає Павло Василевич апатично.

Ганна таксамо приходить до інших членів родини, паде перед ноги та просить прощення. Минає одну лише Марківну, якій поклонитися вважає недостойним, тому що вона не належить до родини.

Минає ще пів години в тишині та спокої.. „Нива" лежить уже на килимі, а Павло Василевич підняв палець угору, говорить напамять латинські вірші, які навчився колись у дитинстві. Степанко глядить на його палець з заручиновим перстенем, слухає невідомої мови та дрімає. Втирає долонями очі, а вони йому ще більше примикаються.

— Йду спати — каже він простягаючись і позіхаючи.

— Що спати? — питається Пелагія Іванівна. — А хто буде приготовлятися? А їсти?

— Не хочеться мені.

— Чи ти з глуздів зсунувся? — налякалася мати. — Як можна не наїстися мяса? Таж увесь піст не дістанеш мяса.

Злякався і Павло Василевич.

— Так, так, братіку — каже він. — Сім тижнів не їстимеш мяса. Годі, треба наїстися мяса.

— Ах, мені так хочеться спати! — озвався знову Степанко.

— Коли так, то застелюйте стіл мерщій! — кричить схвильовано Павло Василевич. — Ганю, що ти там, дурна, сидиш? Іди мерщій, застели стіл!

Пелагія Іванівна сплеснула в руки та побігла до кухні, така перелякана, наче там вибухнула пожежа.

— Скорше! Скорше! — кричить на всю хату. — Степанчик хоче спати! Ганю! Ах, Божеж мій, щож це? Скоро!

За пять годин стіл уже накритий. Кітки знову, вигнувши хребти, шуруючи боками та витягаючись, злазяться у гостинну... Сімя забирається до вечері. Їсти нікому не хочеться, всім жолудки переповнені, та їсти все одно треба.

BRITISH SECRETARY FOR FOREIGN AFFAIRS ASKED ABOUT THE LEGAL STATUS OF GALICIA UNDER POLAND.

MANDER, M.P., INTIMATES THAT DECISION OF THE COUNCIL OF AMBASSADORS GRANTING GALICIA TO POLAND HAS LAPSED BECAUSE OF POLAND'S FAILURE TO CARRY OUT THE PROVISION OF THE SAID DECISION.

(From the Ukrainian Bureau, London).

LONDON, July 1, 1931.—In the House of Commons, today Mr. Mander asked the Secretary of State for Foreign Affairs if he will consider the advisability of proposing at the next session of the Council of the League of Nations the question as to whether Poland, as a result of her failure to carry out the decision of the Council of Ambassadors in 1923, which granted her certain rights over Eastern Galicia, has caused that decision to lapse, should be submitted to the Permanent Court of International Justice?

The UNDER-SECRETARY of STATE for FOREIGN AFFAIRS (Mr. Dalton): My right hon. Friend does not think that a reference of this question to the Permanent Court would be advantageous at the present time.

MR. MANDER: Have negotiations been resumed between the Polish Government and the Ukrainian representatives?

MR. DALTON: We have not had any specific information on that subject since the last meeting of the Committee of Three, of which my right hon. Friend is chairman. But as the hon. Member knows, he is keeping a careful watch on any developments in connection with this question.

MR. HANNON: Have not the Polish Government every desire to settle this puestion satisfactorily?

MR. DALTON: I hope that is so.

SUFFERING OF THE UKRAINIANS.

Polish Brutality in Galicia.

MISDEEDS KEPT SECRET FROM THE WORLD.

(From our own correspondent). Geneva.

A reign of terror still prevails in Eastern Galicia, which province of Poland was included in my recent European itinerary. Though the actual atrocities committed by the Polish military last autumn are not at the moment being repeated, the Ukrainian population in that territory is living in real fear of the iron fist of Warsaw. Nor are its sufferings at an end. The very soil still seems hot with the cinders of war, which the veriest breeze might fan into a dangerous blaze. Too often already have those rich Galician lands been turned into bloody battlefields. And as things are to-day, and unless the Polish Government soon adopts a more liberal policy towards the vast Ukrainian minority inhabiting that region, war may once more ravage that fertile countryside.

The Ukrainian problem cannot further be shelved without becoming a menace to the peace of Europe. It is matter of much urgency for the League of Nations, and now at last a special Committee of Three, with Mr. Henderson, British Foreign Secretary, as its chairman, is investigating the question in order to report upon it to the League Council.

A BIG RACIAL GROUP.

It is, perhaps, scarcely realised by the world public that the Ukrainians form one of the biggest racial groups in Europe. They number in all about thirty million souls, representing a homogeneous racial unit, yet are compelled to live under foreign domination. The incongruity of their situation is too obvious to need emphasis. Their case has never been thoroughly examined by the League of Nations, for the simple reason that, unlike, for instance, the German minority living in Polish Upper Silesia, and most of the other minority groups, they have no Government to sponsor their cause at Geneva. In that respect, they stand at grave disadvantage in comparison with other minorities.

They are really not a scattered race. On the contrary, territorially they are compact. But it so happens that national frontiers cut through their territory, thus artificially splitting up the race and leaving it under four different foreign regimes. Most of them inhabit the south-west of Russia; between five and six millions (some estimates place the figure much higher) form the majority population in south-eastern Poland; the rest live along the frontier fringes of Roumania and Czecho-Slovakia.

The most unhappy of all are those subjected to the harsh rule of Warsaw, the brutal domination of the Polish military and police. They could scarcely be in a worse plight if living in period of war under the occupation of foreign troops. Up to within quite recent times, the Polish military and police have made systematic attacks on the Ukrainian population, armed in some cases with machine-guns; large numbers of simple law-abiding peasants have been dragged from their homes or from their work in the fields, stripped naked and brutally beaten with cudgels until some of them have died from their injuries and others have lain for months seriously ill with their wounds; tribute in kind has been levied by the soldiery upon the villages until the peasants' stock of food and provisions has been completely exhausted.

Not content with this frightfulness, the soldiers have wantonly destroyed the people's libraries, reading-rooms, cooperative dairies and stores, village halls and rooms used for adult education, stripped off the roofs from the peasants' cottages or else compelled the occupants themselves to tear them off under the point of the sabre, slosed down Ukrainian schools, and committed other acts of terrorism too numerous here to be listed.

STERN REPRESSION OF NEWS.

It may seem strange that the world at large has heard so little of this "warfare" in times of peace; yet not so strange when all the major circumstances are known. Many of the villages where these atrocities have been commited lie great distances away from the ordinary means of interurban communications. When the reports did actually begin to trickle through, the Polish Government ruthlessly censored the Ukrainian Press, frequently suppressing entire issues containing reference to these cases. The people were forbidden to talk of the incidents under severe penalties; the correspondence and telephonic messages of Ukrainian "intellectuals" were carefully watched by the authorities, who at once pounced upon anyone suspected of trying to diffuse the story of the Polish misdeeds; and Ukrainian subjects who wished to go abroad were simply refused a permit to leave the country.

Under such conditions it is not surprising that the news has taken an unwanted time in coming through. The difficulty in making the story of the Ukrainians' fate known abroad, or even of making investigations into the brutalities is aggravated by the terms of a certain ordinance. A punishment of five years' imprisonment is inflicted upon persons convicted of putting information or documents or other objects at the disposals of strangers which "in the interest of the Polish State should be kept secret from the Governments of foreign States."

PENALTIES ON JOURNALISTS.

Another article of the same law can be made to operate against foreign journalists carrying on enquiries in Eastern Galicia, for it states that "Whoever intentionally, of without authorisation, collects information and documents or other materials, which are mentioned in Article 1, or whoever attempts to obtain possession or to get information of such things is liable to a punishment of three years' imprisonment." This ordinance has been made to operate very severely against journalists, several of whom, including an American colleague who had previously been assured by the Polish authorities that every courtesy would be extended to him, have been arrested and roughly handled by the police. On my own passage through the villages of Eastern Galicia, on which I was accompenied by a well-known international journalist, we had to adopt the utmost cautionary methods to elude the fond attentions of the Polish police. We succeeded, but only by a margin of an hour or so. We afterwards learned that the police were hot on our track all the way, and subjected the peasants of the villages through which we had passed to much browbeating in order to find out who we were and what questions we had been putting to the inhabitants.

During our stay in Eastern Galicia my friend and I sought every opportunity of seeking the thruth. As far as was possible we tried to examine the problem from every standpoint. We entered this country, where racial passions are artificially roused by Government policy, with an absolutely unprejudiced mind. We have heard the story of the oppressed and also listend with care to the views of some of the highest Polish authorities. Perfectly impartial as we endeavored to be and remain, we have to confess that we have heen moved by the terrible wrongs inflicted by the Polish authorities on these peasant people. It is not a mere legend we have been reading, but the plain, hard facts we ourselves have come up against which have so deeply stirred us.

In my next article I shall relate those fact as we saw and heard of them, telling the story of some of the frightful brutalities of the Polish military in "pacifying" the land. I shall also endeavour to offer some explanation for this unfortunate state of affairs, and reproduce, at the same time, the case of the Polish authorities themselves in excuse for their actions.

(**Birmingham Post** (England), July 1, 1931).

РАДЯНСЬКА УКРАЇНА.

(2)

Як відомо, перед війною Україна річно вивозила до Европи 4—5 міл. тон збіжа (переважно пшениці та ячменю), а нині московська совітська влада примусово вивозить з України до Росії або до Европи 3—4 міл. тон, бо тепер товарова зернова продукція України виносить лише 80% передвоєнної. Тому саме навіть у цій переважно хліборобській країні нині запанувала харчова кріза по містах та промислових центрах, хоч правда, не в таких розмірах, як в Росії. І от переконавшись, що селяни хлібороби не бажають та фактично й не встані піднести сільське господарство за сучасної господарської політики, компартія вирішила силою прискорити так звану колективізацію рільництва.

Дотепер ця колективізація не дала ще будьяких значних наслідків, бо колективи не мають належних матеріяльних ресурсів та, головне, не забезпечені як слід хліборобськими машинами. Мало того, насильна колективізація селянських господарств викликала ще небувалий за останні роки активний спротив з боку селянства. Характерно, що на Україні колективізація переводиться в першу чергу та ударним порядком, бо таким робом компартія сподівається зломати той український селянський активізм, який унеможливлює стабілізацію та зміцнення совітської влади на Україні.

Проте українські селяни хлібороби до такої міри активно протиставляться цим радянським експериментам, що колективізація на Україні відбувається досить пиняво. Так зимою 1929-30 р. совітські агенти силою позатягали до колективів до 50% усих українських селянських господарств з засівною площею понад 60%. Звичайно ці колективи існували у великій мірі на папері, а тому, коли радянська влада, побачивши, що насильна колективізація може зірвати весняну засівну кампанію, видала урядове розпорядження про припинення виразно насильної колективізації, то значна частина колективів на Україні розсипалася. Так нині колективізація охоплює лише 35% українських господарств з засівною площею коло 40%.

Взагалі розбудова сільського господарства на засаді колективізації рільництва ставить радянську владу перед значно більшими труднощами, ніж вона їх мала при розбудові удержавленої промисловости. І от, щоб найскорше добитися належного піднесення зернової продукції та скотарства, компартія вирішила відновити старі або **утворити нові великі лятифундії, так звані радгоспи, а також почала орґанізувати величезні тварницькі трости (скотар, свинар та вівчар).**

Ці трости та радгоспи орґанізуються переважно на теренах радянської Росії, а тому питома вага українського сільського господарства у Совітському Союзі все падає. Так перед війною вона виносила 20%, нині впала до 18%, а в 1933 р. зменшиться до 16%. Не дивно, бо протягом пятирічки засівна площа Росії має побільшитись на 30%, а засівна площа України лише на 15%.

Звичайно, що цей дуже пинявий розвиток українського народнього господарства за панування совітської влади в наслідок московської кольоніяльної політики на Україні, яка з погляду московських можновладців є лише дуже корисним та необхідним господарським додатком до Росії, без якого булоб неможливо проводити ріжні експерименти з метою будування соціялізму на Сході Европи, причиняються до того, що **українські народні маси опинилися власне ще в більших злиднях, як то було за царського режіму.** І дійсно питома вага всеї народньої продукції України за цей час зменшилась з 21% до 19%, а в 1933 р. виноситиме лише 17%. У звязку з цим занепадом питомої ваги народнього господарства України безупинно зменшується також їх національний прибуток, який перед війною виносив 23%, нині знизився до 21%, а в 1933 р. має зменшитись до 19%. Себто переведення в життя пятирічного господарського пляну відбувається коштом України, бо її питома вага у Радянському Союзі все падає та не виноситиме в 1933 р. навіть 20%, а тимчасом населення Совітської України становитиме тоді понад 20% населення Союзу.

Зрозуміло, українські народні маси вже знають та відчувають на власній шкірі, що **ця кольоніяльна політика визиску Москвою природніх богацтв України та захоплення зайшлими з Росії людьми варстатів праці, як також ріжного роду служби, затримають розбудову народнього господарства України та унеможливлюють піднесення добробуту народніх мас.** А не треба забувати, що Москва, захопивши в свої руки керування найважливішими галузями української промисловости (вуґільну, рудну, металюрґійну, машинобудівельну, цукрову та ґуральняну), які дають більше половини всеї продукції плянованої промисловости України (в 1930 р. ці галузі промисловости, якими керує Москва, випустили продукції на 800 міліонів долярів, тоді як інші галузі української плянової промисловости, якими керує Харків, випустили продукції всього на 600 міл. долярів), намагається заповнити їх переважно російськими робітниками, службовцями та технічним персоналом.

Тимчасом на Радянській Україні панує нечуване аґрарне перенаселення і сотні тисяч українських хліборобів, не маючи можливости знайти собі працю на своїй батьківщині, примушені виїздити до Азії. Тому саме українські народні маси вже переконалися, що за панування радянської влади та взагалі на ґрунті залежности України від Москви, вони ніколи не вийдуть зі злиднів, що лише сепарація України від Росії та утворення власної незалежної держави забезпечить належну розбудову народнього господарства України. Харківський радянський уряд, наляканий цим сепаратистичним рухом, вже нераз протестував проти московської кольоніяльної політики на Україні, але Москва мало рахується з голосом уряду, який вона посадили на Україні для переведення своєї політики. Тому нема сумніву, що цей сепаратистичний рух українських народніх мас безупинно буде все зростати та за певних обставин перетвориться в національну революцію.

(Далі буде).

Евген Гельтай.

КОЛИ ЖІНКА ПОЇДЕ НА ВАКАЦІЇ.

Як моя жінка поїхала на вакації, я постановив зажити „веселим" життям. Найгірше сотворіння на світі це чоловік у літі. І найбільше взірцевого батька родини захопить якийсь дивний шал; йому здається, що то був би непрощений гріх супроти його власних дітей, колиб він колись пішов спати перед північю. В таку то пору чоловік не жиє для себе, лише для вейтрів, слугачів, шоферів, циганів, дівчат, що продають цвіти, для жінок по барах і здогадних елевок театральних шкіл.

Я також попався був у таку ватагу опришків, які що вечора сходилися забавитися до гостинниці „Під марморною жінкою". І зі соромом мушу признатися, що я проклято почувався в тому проклятому товаристві та що я якийсь час був одним із постійних гостей нічного життя. Мій портіер, з яким я зимою майже не мав ніякого діла, зі сльозами в очах впевняв мене раз ранком, що він щойно тепер переконався, яким я є невичерпаним скарбом для нього. Колиж хто зайшов в одинацятій годині перед полуднем до мого офісу, то застав там розкуйовджене чудовище. Це розкуйовджене сотворіння хропіло, похилившися над столом. Це розкуйовджене сотворіння — то був я.

Всеж таки щось мучило мене. Та не совість. Цього поняття не знав я з двох причин. Поперше, що я був визначним адвокатом, подруге, що я був свіжо спечений соломяний вдовець. Та мене мучило, що не маю біля себе ніжної істоти, яка солодкими поцілунками проганяла би чорні хмари з мого зажуреного чола.

— Як ти розвязав би цей ґордійський вузол? — сказав я, кланяючися низенько, дуже досвідченому соломяному вдівцеві.

— Це все дитинство, — відповів він. — Купуєш китицю цвітів і льожу. Літом обоє недорогі. Сідаєш з китицею в льожі тай сидиш там так довго спокійно, поки тобі не сподобається котрась з акторок, що виступають на сцені. Це нічого не шкодить, коли ця артистка є молода, гарна та не має таланту. Посилаєш їй китицю, додаєш кілька прихильних слів, а все інше вже само зложиться. За виїмкою тих випадків, коли воно не зложиться. Розумієш?...

— Так.

Уже на другий день пішов я за тією радою. Я купив китицю цвітів і пішов до „Орфею". Там сів я собі в льожі та демонстративно обнюхував цвіти. Небаром піднялася завіса. Я став залицятися до сцени. Якась красуня з чорним як смола волоссям відповіла мені очима. Самособою, що я їй потім післав китицю до одягальні та дописав кілька приязних рядків. Що потім сталося, було що найменше несподіване. Красуня з чорним як смола волоссям прислала мені китицю назад і дописала такі слова:

„Високоповажаний Незнакомий! Мені дійсно прикро, що не можу приняти Вашої китиці. Я заручена, а мій суджений зависний наче венецький мурин. Прощавайте на віки! Джанета".

Я взяв той лист тієї любої дитини та взяв — самособою — і китицю. Три дні підливав я її з справжнім самопожертвованням, щоби не зівяла. Три дні пізніше пішов я з тою самою китицею до Мулін Руж. Там сів я собі в льожі й обнюхував демонстраційно мої цвіти, не зовсім уже свіжі, всеж таки вартісні. Як заслона піднялася, я повторив щойно докладно розповіджену сцену з якоюсь білявою красунею. На моє счудовання і тепер дістав я назад китицю з такою допискою:

„Високоповажаний Незнакомий! Мені дійсно прикро, що не можу приняти Вашої китиці. Я замужна жінка, а мій чоловік зависний наче венецький мурин. Прощавайте на віки! Джанета".

Я забрав і цей лист, ба, я й порівняв його з першим листом, бо письмо виглядало мені дуже знакоме. То було те саме письмо. За три дні ця Джанета закрасила собі волосся на ясно, вийшла замуж і приняла анґажма в „Мулін Руж".

Китицю, що це вже вдруге полишилася в мене, я доглядав згідно з найновішими здобутками нової медицини. Третього дня я знову пішов з тією китицею до міста. Тепер до „Табарену". Китиця жила ще мабуть, одначе її душа вже вмирала. Всеж таки я не тратив надії. Я сів собі в льожі та з обережности повторив цілу сцену з якоюсь рудоволосою танцюристкою, одначе все ще з тією самою китицею.

Вислід був страшний. Китицю я дістав назад скорше ніж коли, до того ще приперчену такими словами:

„Високоповажаний Незнакомий! Мені дійсно дуже прикро, що не можу приняти Вашої китиці. Я розводжуся з моїм чоловіком, тому здержуюся від усього, що могло би мене скомпромітувати. Прощавайте на віки! Джанета".

Я взяв обережно цього листа, бо я підозрівав, що його писала ця справжня пра-Джанета. Я не обманувся. Дійсно написала його Джанета, яка до трох днів закрасила собі волосся на рудо та приняла анґажма в „Табарені".

Я схопив китицю та пішов до дому трохи пригноблений. Чи оплатиться ще доглядати цю китицю та далі робити з нею досвіди? Таж китиця й так дістанеться лише в Джанетині руки, а вона її знову відішле мені. Дома сторож дав мені телеграму. Телеграма була від моєї жінки. Було в ній сказано лише стільки:

„Приїжджу завтра рано. Здоровлю і цілую щиро, Маруся".

Господи, як я зрадів. Раненько пішов я на залізничий двірець і щасливий обнімав лівою рукою жінку.

— А думав ти про мене? — спитала жінка.

— Чи я думав про тебе! Ось диви!

І з тими словами витягнув я праву руку зза плечей та дав жінці китицю, якій вже було дванацять днів. Маруся зі сльозами обняла мене за шию та сказала, що я найліпший, найгарніший чоловік на божому світі. З того я переконався, що чоловіка вміє оцінити лише власна жінка.

(Переклав **М. Н.**).

Все джентелмен.

— Пане бароне, я нині дуже хора, та я рада, бо знаю, що ви напевно відправилиб мене до гробу, колиб я вмерла.

— З найбільшою приємністю, пані!

—o—

Прошак: Ласкава пані, я вже два місяці не бачив шматка мяса.

Господиня (до наймички): Ганю, покажи тому бідному чоловікові тую телятину, що ти купила.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

МОНТРЕАЛ, КАНАДА.

Жертва на інвалідів і допомога на „Сурму".

Через Обєднання переслано $36 на інвалідів, яку то суму свого часу зібрано на підприємствах, уладжуваних товариством „Запорожська Січ".

Крім того переслано $18.80, з чого призначено на передплату „Сурми" $17, а за кольпортаж „Сурми" $1.80.

Спис жертводавців: По $1.50: о. В. Слюзар, Корнило Редкевич; по $1: С. Гайдичук, І. Білий, М. Д., П. Ткач, В. Купіна, С. Фуглєвич, І. Білінський, Й. Перетятко, В. Гелешко; по 80 ц.: пані А. Гукало; по 50 ц.: С. Плетенчук, М. Бенцал, М. Завадський, Катерина Випрук, І. Вигера, М. Цитульський, Д. Мокринський, С. Озеро, В. Могиляк, Оля Бартків, В. Романюк, І. Гарбашевський; по 35 ц.: Н. Д.; по 30 ц.: М. Волиняк, П. Шафранський, Михайліна Пістружок; по 25 ц.: Г. Гладій, Н. Огородник, Н. Гавриш, Стелла Соколовська, А. Залуський, З. Гудима, О. Ключковський, Анна Мартин, І. Мартинів, М. Луцишин, Д. Б., І. Кокорійчук, П. Якович, Й. Савчук, Анна Мокринська, Анна Русин, Марія Груба, Юстина Войка, А. Попіль, Дмитро Вікарчук, І. Марчин, М. Ваверчак, О. Михайловський, М. Поворозник, Т. Бурко, М. Кручений, Т. Сосницький, Анна Боєчко, І. Коваль, В. Цитульський, Я. Випрук, Тетяна Кобітович, Текля Вариводівна, Анастазія Дронюк, В. Білокрилий, В. Кравець, Вол. Артишук, І. Новорозник, І. Атаманюк, Т. Литвин, Параска Мігус, І. Випрук Василя, Олена Білокрила, Марія Бик, Юстина Самець, В. Миронюк, І. Самець, Марія Савіцька, І. Бучок, В. Дмитраш, Я. Михайлюк, Д. Боднар, П. Ревуцький, Маруся Демчук, Йосифа Ревуцька, В. Ковалик, Г. Янчак; по 20 ц.: Кароліна Вікарчук; по 15 ц.: П. Візлінський, С. Якович, С. Сас, І. Дутка; по 10 ц.: С. Даник, В. Верхоляз, М. Савчук, Б. Семенич, С. Носатий, Н. Зальопана, С. Крацький; по 5 ц.: Параска Новацька, М. Тарка, С. К., Параска Квартюк.

о. В. Слюзар.

КЛІВЛЕНД, О.

На Рідний Край.

Демократична Січ ім. Дмитра Вітовського влаштувала пікнік 24. травня. Хоч час був не конче відповідний, то свідомі Українці не зважали на це, але прибули на пікнік, бо добре знають, що Демократична Січ працює для визволення свого народа.

Прихід з пікніку в сумі 50 долярів вислано через Обєднання до Рідного Краю, з призначенням 25 долярів на інвалідів і 25 долярів на визвольну боротьбу.

За уряд:
Дмитро Шмагала, фін секр.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270, повідомляє всіх членів і члениць, що місячний і піврічний мітінг відбудеться в пятницю, 17 липня, в годині 7.30 ввечір, в гали під ч. 54 Ван Вінкел Евеню. Проситься всіх членів і члениць прибути на означений час. Буде справозданнє урядників і контр. комісії. Довгуючі члени повинні вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Члени, котрі ще не вписали своїх дітей до У. Н. Союза, повинні се зробити на сім мітінгу. — Андрій Бусько, рек. секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Піврічний мітінг Бр. св. о. Николая, від. 104 У. Н. С., відбудеться дня 19 липня, в неділю, о годині 3-тій пополудни в гали де звичайно. Проситься довгуючих членів вирівнати свої залеглости бо в противнім разі будуть суспендовані. Уряд і контрольна комісія дадуть справозданиє за 6 місяців. — М Зельвак, секретар.

ЛОРЕЙН, О. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 34, повідомляє всіх членів, що піврічний мітінг відбудеться дня 19 липня, в годині 1.30 пополудни, в гали церковній. Всі члени мають явитися на сім мітінгу. Не явившийся член заплатить кару 25 ц., а урядник 50 ц. Звільнені будуть тільки члени котрі не являться з важної причини. Довгуючі члени мають вирівнати свої вкладки до 28-го кождого місяця. — Н. Фрелик, предс.; І. Гіль, кас.; Д. Колачко, секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Бр. св. О. Николая, від. 104, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінг відбудеться в неділю, 26-го липня, точно в годині 3-тій пополудни, в гали де звичайно. Контр. комісія здасть справозданиє з діловодства за 6 місяців. Довгуючі члени, коли не вирівнають своїх залеглостий, будуть суспендовані. — Гарасим Мисак, предс.; Михаїл Вітів, кас.; Михаїл Зельвак, секр.

НОРКВІЛ, О. Тов. ім. І. Франка, від. 77, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітінг відбудеться 19 липня, в гали Михайла Йоган, в годині 10 рано. Проситься всіх членів вирівнати свої вкладки і прибути на мітінг, бо будуть рішатись важні справи. Будемо принимати нових членів і дітей без вступного. — Мик. Зарічний, предс., Петро Головід, секр.

МІЛВОКІ, ВІС. Тов. ім. Ів. Франка, від. 103, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінг відбудеться в суботу, 18-го червня, в годині 6.30 вечером, в гали церковній. Контр. комісія здасть піврічне справозданнє і будуть інші важні справи до полагодження. Кождий член мусить прибути на сей мітінг. — Ів. Березовець, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. св. Вас. Великого, від. 364, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічні збори відбудуться в суботу, 18 липня, в годині 7-мій ввечір, в гали церковній. Буде звіт урядників, контр. комісії, справозданнє комітету з пікніку і інші біжучі справи. Отже присутність кождого члена конечна. Проситься довгуючих членів вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Йосиф Виць, предс.; Василь Савка, кас.; Іван Сподар, секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. Бр. св. Василія Великого, від. 214, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітінг відбудеться в суботу, 18-го липня, точно в годині 7-мій ввечір, в гали де звичайно., 29 Галстид вул. Проситься всіх членів хотяй раз прийти на такий важний мітінг та вирівнати всі свої залеглости. Не явившийся член буде караний після статута, а члени, котрі не зложать вкладок за три місяці, будуть безусловно суспендовані. Маємо богато інших цікавих річей до полагодження. — Олекса Сава, предс.; Теодор Дорош, кас.; Іван Паславський, фін. секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. Запорожська Січ, від. 251, повідомляє своїх членів, що місячний і піврічний мітінг відбудеться в неділю, 19 липня, зараз по Сл. Божій, в школі парохіяльній. Проситься всіх членів прибути на сей мітінг, бо маємо важну справу до полагодження. Не явившийся член на сей мітінг заплатить кару таку, яку Тов. на нього наложить. — Василь Козир, предс.; Мик. Єтрап, секр.

ГАМТРАМК, МІШ. Тов. Згода, від. 20, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінг відбудеться в неділю, 19 липня, в годині 1-ій пополудни, в Укр. Хаті на Грейлінг вул. Проситься всіх членів прийти на той мітінг, бо контр. комісія має здати справозданнє за пів року. Є важні справи до полагодження. Проситься довгуючих вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Не явившийся на тім мітінгу член буде караний після статута. — Матвій Прихітко, предс.; Н. Триш, рек. секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Тов. Укр. Січ, від. 170, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітінг відбудеться в пятницю, 17 липня, в годині 7-ій ввечір, в гали 72 Моріс ул. Проситься всіх членів прибути на сей піврічний мітінг де будуть важні справи і справозданнє уряду та контр. комісії. Довгуючих проситься конечно вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Також будемо принимати нових членів і члениць. Хто ще не вписав своїх дітей до У. Н. Союза, то просимо прийти з дітьми, бо діти також будемо принимати на сім мітінгу. — С. Безушко, О. Онуфрів, Т. Кушнір.

МАКЕДУ, ПА. Бр. Сош. св. Духа, від. 7, повідомляє, що піврічний мітінг відбудеться в неділю, 19 липня, в годині 4-ій пополудни, в гали церковній. Проситься всіх членів прийти на мітінг, бо є важні справи до вирішення. Буде справозданнє уряду за пів року і вибір нового фін. секретаря, бо бувший секретар зрезигнував. Не явившийся член заплатить кари 50 ц., а урядник 1 дол. — Петро Пухир, бувший секр.

ГЕЙЗЕЛТОН, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 85, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінг відбудеться в неділю, 19 липня, в годині 1-ій пополудни, в Юніон Гали ч. 4, 2-гий доверх, на Норт Вайомінг ул. Кождий член повинен явитися на мітінгу і вислухати справоздання касове фінансового секретаря і контр. комісії. Члени, що залягають місячні вкладки до У. Н. Союза, мають явитися і вирівнати свої залеглости. Не спускайтеся, що відділ покриє ваші малеглости, бо знаєте дуже добре з попередних звітів касових, що не було жадних приватних фондів в касі на ту ціль і від тоді до цего часу не можна було ніяк таких фондів роздобути, щоби за членів покривати вкладки. Неприємно буди вам, коли ухвала западе, щоби всіх довгуючих членів безумовно виключити з братства, коли можна тому запобігти, прийти на мітінг і вирівнати вкладки. — Стефан Глинянський, рек. секр.

ПАЛМЕРТОН, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 369, повідомляє своїх членів і члениць, що піврічні збори відбудуться в суботу, 18 липня, в церковній гали, в годині 4-тій пополудни. — Проситься всіх членів і члениць прибути на означений час і сповнити свою належитість. Довгуючих членів напоминається, щоб вирівнали свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Контр. комісія буде здавати піврічне справозданнє, тож кождий член повинен його вислухати. — Ігнатій Климишин, предс. Семко Деркач, кас.; Павло Сеньків, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. ім. Івана Франка, від. 83, повідомляє всіх своїх членів, що звичайний мітінг відбудеться в суботу, 18 липня, в годині 7-мій ввечір, в Укр. Домі, 847 Н. Френклін ул. Проситься всіх членів прибути на сей мітінг, бо є справи до полагодження. Довгуючих проситься вирівнати свою належитість. На мітінгу буде ться принимати нових членів до Тов. і У. Н. Союза, як мущин так і женщин та дітей, тож є добра нагода стати членом. — Ілько Савчин, секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Тов. Подільська Січ, від. 8, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінг відбудеться в пятницю, 17 липня, в годині 7.30 ввечір. Позаяк є много важних справ до полагодження, як до 15-річного ювилею, котрий має відбутись 1 листопада, справа фотографії, і де мають зійтись, тому проситься усіх членів прийти на мітінг. Довгуючі члени, коли не вирівнають своїх вкладок, будуть суспендовані, а не явившіся на сім мітінгу будуть карані після статута. Будемо принимати нових членів без оплати вступного. — Н. Чолій, предс.; Гр. Скробач, кас.; В. Мандзій, секр.

ПАСАЙК, Н. ДЖ. Тов. ім. Івана Франка, від. 97, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19 липня, в годині 1.30 пополудни, в гали під ч. 47 Говп Еве. Довгуючих членів упоминається, щоби вирівнали свій довг, бо в противнім разі будуть суспендовані. — М. Табачук, секр.

ГУДСОН, Н. Й. Бр. св. Йосафата, від. 273, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінг відбудеться в неділю, 19 липня, в гали парафіяльній, зараз по Сл. Божій. Кождий член має прибути на мітінг. Не явившийся буде караний 1 дол., а урядник 2 дол. Тільки член, котрий працює, буде звільнений від кари. — Мих. Лібрук, предс.; Павло Маряк, секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Бр. св. Петра і Павла, від. 257, повідомляє своїх членів, що в суботу, 18-го липня, в годині 7-мій ввечір, відбудеться мітінг в дуже важній справі. Тому проситься всіх членів явитися. Не явившийся буде караний після статута. — С. Федович, секр.

ПАСАЙК, Н. ДЖ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19 липня, в годині 2-ій пополудни в гали У. Н. Дому, 237 Говп Еве. Кождий член повинен прийти на ті збори, бо є богато важних справ до рішення і вибір обслуги на пікнік, 9 серпня. Кождий член має принести 35 ц. на тікет. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости. Будемо принимати нових членів до Тов. і У. Н. Союза. — Вол. Лелет, предс.; Мих. Гуцалюк, кас.; Мих. Федорів, секр. фін.

СКРЕНТОН, ПА. Тов. Вільна Украіна, від. 176, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 18 липня, в годині 7.30 ввечір, в У. Гор. Клюбі при 618 Вест Лакавана Евеню. Проситься всіх членів прибути на збори, бо є важні справи до полагодження. Довгуючі члени, коли не вирівнають своїх залеглостий, будуть суспендовані. — Р. Рубльовський, секр.

САВТ ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. Тов. Просвіта, від. 312, повідомляє і другим наворотом напоминає всіх своїх членів, що задля не поплачення своїх кладок на послідним мітінгу, уряд скликує спеціяльний мітінг на суботу, 18-го липня, в годині 7-мій ввечір, в Укр. Нар. Домі. Обовязком є кождого члена явитися на означений час, а не заплативший член своєї вкладки на сім мітінгу за него гроші не відсилається. — С. Цап, предс.; А. Загута, секр.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ. Отсим повідомляється членів Тов. Запорожської Січи ім. Богдана Хмельницького, від. 245, що піврічний мітінг відбудеться в неділю, 19 липня, в годині 2-ій сполудня, в гали звичайній. Контрольна комісія здасть справозданнє за 6 місяців. Пожаданим є щоб члени явилися на час та вирівнали свої залеглости. — І. Сабат, предс.; Гасій, секр. І. Музика, кас.

НЕСКОГОНІНГ, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 231, повідомляє членів, що піврічний мітінг відбувся дня 14 червня. Уряд здав піврічне справоздання, також був вибір нового секертаря. Секретарем зістав вибраний одноголосно п. Роман Чолій. Повідомляється членів, що мітінги відбуваються в другу неділю по першім в Укр. Нар. Домі. Також проситься членів вирівнати свої місячні вкладки на час. Члени, залягаючі вкладки по два місяці, будуть суспендовані, а залягаючі по 3 місяці, будуть виключені з Бр. і У. Н. Союза. — Ю. Литвинець, предс.; С. Павлюкович, кас.; Р. Чолій, секретар.

Між приятельками.

— Що ти бачиш цікавого в твоїм нареченім?

— Та глянь лише на його ніс!

— Та так, великий. І щож з того?

— Такого чоловіка буде за що водити.

—o—

Мисливець: Не можу купити того заяця, бо обдертий зі шкіри. Чи цілого не маєте?

Купець: Ні, вже не маю. Та купіть, пане, цеж дешевше без шкіри.

Мисливець: А якжеж я тоді можу сказати, що я сполював його?

Купець: Чому ні! Пан можуть сказати, що заяць так настрашився був, що аж вискочив зі шкіри!

—o—

В ателіє.

Маляр: Той образ хочу дати на якусь добродійну ціль.

Знакомий: Я гадаю, що добре булоб, колиб ви жертвували той оураз для захисту сліпих.

—o—

Сліпі.

— Не маєте ніяких свояків? — питається пані сліпого прошака, даючи йому милостиню.

— Маю брата, також сліпого, одначе ми бачимося рідко.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ТЕЙЛОР, ПА.

Річний іспит дітей Української Народної Школи.

На жаль, пролинув місяць часу, як у нас покінчилась діточа українська школа, і ніхто не спімнув ані словом, що задля таких прикрих обставин, які в нашій місцевости запали ще від 15 січня 1931, удалось нашій громаді піддержати ту школу аж майже до кінця вакацій. Хотяй з дуже малим числом громадян і, малим числом діточок, удалось нашому вчителеви з великим трудом довести діло до кінця, а при кінци приготовити діточий іспит, про котрий не жаль написати пару слів.

Починаючи писати цей допис, пригадуються мені слова народньої приповідки: „Кінець діло хвалить". І справді, в такому критичному положенні матеріяльному, в якому знайшлась наша громада, ніхто не сподівався, що нашому вчителеви пощастить докінчити, як намітив, річний курс 4-клясової школи, після піврічного іспиту, про котрий вже був заслугуючий допис у пресі. А вже наших одиноких двох комуністів прямо шаліли, що курси українознавства продовжуються, та школа приготовляється до річного іспиту. Вийшло однак цілком навпаки. Бачучи, що плоди його праці є, що діти стали взірцевими учениками, та наша школа є одною з найкращих в нашому окрузі, хотів він справити дітям милу несподіванку — прогульку, перед іспитом. Бачив і те, що не може числити на асигновання хоча кількох долярів з громадянами, в цили уладження прогульки; порадив собі так, що здивувало нас всіх. Діти, котрі мали зложити по 15 ц., за що мали отримати фотографії, та перекуску. Вбраних гарненько, чистенько зібрав він два тижні перед іспитом, уставив у шпаліри, та під бачним оком рушив з ними в три милі віддалений гай на прогульку. На переді діти несли національні прапори та прапорчики, а ішли так вправно зі звуками мельодійних пісень, що серце з радости плакало. Один одинокий громадянин, довідавшись від дітей, що підуть на прогульку, здігнав цей ентузіястичний похід та старався виручити хоч де вчім учителя.

Дня 30 травня, на прощальній лекції почали діти сходитись на іспит, котрий мав початися точно в год. 5 вечером.

Публики було мінімальне число, що і на пальцях можна було злічити. Іспит почався точно в означеним часі відспіванням „О, Україно". Співали так чисто, дзвінко, що ніколи не довидилось мені чути, щоб з такою увагою та щирим серцем співано перед повною салею гостей. Правда, і їх щирі очі шукали своїх рідних батьків і матерей, та залєдви кільканалцятьох діждалися. Інші за роботою розіхались, інші вугля збирати, а ще інші на розпуття.

Відтак ученики І та II кляси читали з читанок, писали диктати та складали речення, пишучи на таблиці. Опісля приступлено до III. і IV. кляси. Капітові вправи історії та географії протяглись 3 години, та випали богато лучше, як я сподівався. Прямо не минено ні одної історичної події, дати, щоби заімпонувати родичам знання таких важних предметів. Відтак слідували вправи граматичні, з яких діти теж вивязалися надзвичайно добре. Відтак учитель роздав дітям свідоцтва.

Після предметів науки діти говорили декламації. Ці прямо гіпнотизували малу публику. Слідували пісні, гарно вивчені. Національним гимном закінчено річний іспит. На кінці вчитель Пасічник зі сльозами в очах прощав своїх любих учеників. Вірю, казав, що ви станете з посвятою духа і тіла помагати нашим державним змаганням здобути волю України.

Присутні горячо дякували вчителеві.

Батько.

ТАРЗАНОВІ ЗВІРЯТА.

(69)

Нарешті всі дібралися до берега. Тарзанові звірята з великою радістю знову кинулися в джунглі. Попрощавшися з Тарзаном, вони пішли в глибину пралісів. Тарзан з жалем дивився їм у слід. „Хіба вони не вернуться вже до нас?" — спитала Джейні. „Хто зна! Може вернуться, а може й ні!" — відповів Тарзан. „Натура звірів та дикунів така, що годі сказати, що вони зроблять за хвилину" — з сумом завважив Тарзан.

—o—

„Бачиш, Джейні, — говорив далі Тарзан, — вони не лише нудьгували за своїми джунглями, за просторами, за волею, коли були на пароплаві, але й хоріли, бачучи ввесь час перед собою людей з дивним для звірів поступованням. Я міг на них впливати, а також і Мугамбі, бо миж обидва є напівлюдьми, вихованими в джунглях з дитинства. Це вони тікають від тебе й від моряків, бо їм тяжко зжитися з вами всіми".

—o—

Джейні засміялася: „Ні, я думаю, що це вони тепер тікають від тебе. Вони, як маленькі діти, раді, що вирвалися на волю від догляду суворого батька. Тепер вони можуть робити те, що їм захочеться, а не те, що ти їм наказував". Більше двох годин Тарзан, Джейні, Мугамбі й моряки з берега придивлялися, як горить на морі „Кінкейд". Почулася сильна експльозія й місце, де був корабель, закрилося димом. Коли дим розвіявся, вже нічого не було видно на морі.

—o—

Ця друга експльозія поклала кінець сподіванки людей, що може хоч щонебудь вратуеться від пароплава й можна буде збудувати собі якесь судно для плавби. Тепер усі надії пропали. Ніхно з них не знав причин першої експльозії. Загадку цю міг би розвязати Павлович, який тепер з іншого місця приглядався загибелі „Кінкейда". Коли він побачив, що з пароплава нічого не лишилося, заспокоївся, думаючи, що нарешті помстився.